

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1333/21-S

Název	Základní umělecká škola, Rakovník, Okružní 2331
Sídlo	Okružní 2331, 269 01 Rakovník
E-mail	zusrako@iol.cz
IČ	47015764
Identifikátor	600002314
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Libuše Podaná
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Okružní 2331, 269 01 Rakovník Šanov 91, 270 31 Šanov
Termín inspekční činnosti	9. – 11. 11. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Vzdělávání v základní umělecké škole (dále ZUŠ nebo „škola“) je organizováno ve čtyřech uměleckých oborech – hudebním (dále HO), výtvarném (VO), tanečním (TO), a literárně dramatickém (LDO). Nejvyšší povolený počet žáků ZUŠ je využit téměř na 100 %

(966 žáků). Škola nemá vlastní budovu, všechny využívané prostory a učebny má v nájmu. Kromě hlavní školní budovy, v níž sídlí také místní základní škola, probíhá výuka HO ještě na odloučeném pracovišti v Šanově. Otevřeno je přípravné studium pro I. stupeň a základní studium I. i II. stupně ve všech vyučovaných uměleckých oborech. Žáci se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu Základní umělecké školy Rakovník (dále ŠVP). Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škola nevykazuje.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci od roku 2004, splňuje všechny kvalifikační předpoklady pro její vykonávání. Pro řízení školy využívá koncepci rozvoje, která je v souladu s deklarovanou vizí školy. Klade důraz na rovnoměrný rozvoj estetického vnímání žáků a na kolektivní a souborovou práci ve všech vyučovaných uměleckých oborech. Dále na začleňování veřejných žakovských vystoupení do kulturního života města a jeho okolí a uplatnění získaných návyků, schopností a dovedností v dalším profesním životě žáků. Zároveň dbá na budování vztahu k místnímu regionu. Tyto záměry se jí daří postupně realizovat.

Organizační struktura řízení odpovídá potřebám školy. Převážně dobrá účinnost řízení je podpořena přenosem některých manažerských kompetencí na zástupkyni ředitelky. Hlavním poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která projednává zejména opatření týkající se organizace výuky, dalšího vzdělávání pedagogů a hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Vedení školy dále spolupracuje s uměleckou radou, která je tvořena vedoucími předmětových komisí. Ti se podílí především na hodnocení umělecké úrovně koncertů a dalších veřejných, případně soutěžních vystoupení. Hospitační činnost je prováděna ředitelkou pravidelně u všech vyučujících a také návštěvami vedení školy na veřejných akcích a třídních přehrávkách. Při zjištění nedostatků jsou přijímána účinná opatření k jejich minimalizaci.

Organizace výuky byla vhodně nastavena. Od předešlé inspekční činnosti se díky zavedení elektronického systému zkvalitnilo vedení školní dokumentace a její následné využívání a uplatňování při vzdělávání.

Pedagogický sbor tvoří 42 odborně kvalifikovaných učitelů, jednoho z nich ředitelka na základě jeho aktivní činnosti jako výkonného umělce uznala jako odborně kvalifikovaného. Většina učitelů se věnuje také profesionální umělecké činnosti. Novým nebo začínajícím učitelům je vždy přidělován uvádějící pedagog. Spolupráce a podpora těmto pedagogům je poskytována podle individuálních potřeb, zahrnuje především konzultace s vedením školy, vzájemné hospitace, popř. náslechy. Aktuální personální podmínky dobře umožňují vzdělávání podle ŠVP.

V zájmu zvyšování odborné úrovně uměleckého vzdělávání ředitelka účelně plánuje další vzdělávání pedagogů. Prioritou je osvojování nových výukových metod, získávání digitálních dovedností učitelů a prohlubování znalostí v oblasti pedagogiky a psychologie. Ředitelka se účastní setkávání s ostatními řediteli ZUŠ a dalšího vzdělávání vhodně zaměřeného na řízení školy a organizaci jejich činností

Individuální, skupinová i kolektivní výuka se odehrává v esteticky podnětném prostředí. Prostory, které má ZUŠ pro vzdělávání k dispozici jsou vyhovující a umožňují realizaci aktuálního ŠVP v plném rozsahu. Materiální podmínky pro vzdělávání jsou dlouhodobě na dobré úrovni a průběžně dochází k jejich zlepšování. Ve spolupráci s majitelem budovy městem Rakovník proběhla rekonstrukce některých učeben (sál, výměna osvětlení v učebnách VO). Kromě modernizace prostředí je průběžně doplňován a obnovován i fond

učebních pomůcek, hudebních nástrojů (z nichž část je zdarma zapůjčována žákům) i vybavení prostředky výpočetní techniky. Ve všech učebnách mají učitelé k dispozici klavír nebo klávesový nástroj, počítač, pro výuku hudební nauky jsou k dispozici dvě interaktivní tabule. Dostatečná je také vybavenost školy zvukovou technikou umožňující provádění koncertů a vystoupení školních souborů. Přiměřeně prostorné zázemí a potřebný materiál má pro práci i VO, TO a LDO. Ve vhodných podmínkách probíhá výuka HO i na odloučeném pracovišti v budově obecního úřadu v Šanově.

Pro výuku orchestrální hry nejsou zajištěny optimální podmínky z důvodu nevyhovující velikosti učebny pro výuku tohoto předmětu a pro nedostatečnou zvukovou izolaci od okolních učeben. Je také třeba dále řešit zvýšenou vlhkost stěn v tanečním sálu, dle vyjádření ředitelky se jedná o děle trvající problém.

Prostředí školy je pro žáky bezpečné, budova je po celou dobu výuky uzamčena, žáci do ní mají přístup s pomocí čipu. Průběžně jsou prováděny potřebné revize zařízení, se kterými žáci přicházejí do kontaktu a na začátku každého školního roku jsou žáci poučeni o pravidlech bezpečného chování ve škole. Díky dodržování nastavených preventivních opatření se ZUŠ dlouhodobě daří udržet nulovou úrazovost žáků.

Účelným a hospodárným využíváním prostředků ze státního rozpočtu, z úplaty za zájmové vzdělávání i všech disponibilních zdrojů se škole daří vytvářet podnětné, účelně vybavené a bezpečné prostředí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V HO je vyučována hra na většinu běžných strunných, klávesových i dechových nástrojů, pěvecká výuka. Dále je vyučována souborová hra, sborový zpěv a hudební nauka.

V hospitované instrumentální výuce byly hodiny přehledně a účelně rozděleny na procvičení techniky hry a následně k využití všech dovedností pro hru přednesových skladeb. Výběr repertoáru byl vhodně přizpůsoben získaným znalostem, dovednostem a individuálním potřebám žáků. Učitelé vždy dbali na dodržování základních a správných návyků, respektovali žákovu individualitu. Mladší žáci si ve výuce především upevňovali základy technických dovedností, u starších žáků byly kompetence k umělecké komunikaci a kompetence kulturní dále účinně rozvíjeny následnou hrou skladeb s důrazem na vhodný přednes. Pedagogové vhodně a srozumitelně sdělovali pokyny k interpretaci skladeb, kladli důraz především na osvojování intonačních a rytmických dovedností, často s vlastními demonstracemi hry na nástroj, případně poskytovali důležité rady pro domácí přípravu.

Zvláště u mladších žáků byly včas zařazovány chvíle pro relaxační cvičení nebo oddech. Učitelé zdařile dokázali žákům přiblížit abstraktní hudební představy. V průběhu hodin také příhodně prověřovali a obohacovali znalosti žáků z hudební nauky pro rozbor a zvládnutí obtížných pasáží skladeb v rytmu, dynamice i tempu. V případě potřeby byly žákům vysvětleny interpretační zvláštnosti konkrétních skladeb nebo byli seznamováni s historicky poučeným způsobem hry. Bylo zřejmé, že způsoby práce jsou v hodinách jasně nastaveny a respektovány. Případné chyby byly vždy tolerantním způsobem využity jako účinný prostředek pro zlepšení následujícího provedení. Výborná úroveň výuky a společné práce vyučujícího s žáky byla sledována v předmětech hra v orchestru a hra v souboru zobcových fléten.

Výuka studijního zaměření recepce a reflexe hudby v povinném předmětu hudební nauka probíhá jednak v pravidelných týdenních hodinách členěných po ročnících, a také formou

náhradní výuky v lekcích pro žáky, které ředitelka uvolnila ze závažných důvodů z pravidelné docházky do předmětu.

Povinný předmět hra v souboru plní žáci hrou v některém z instrumentálních souborů, v případě klavírního oddělení také formou čtyřruční hry nebo sborovým zpěvem. Výuka sborového zpěvu v pěveckých sborech je rozložena od přípravných ročníků až po nejvyšší ročníky II. stupně a stejně jako orchestrální a souborová hra účinně rozvíjí sociální a osobnostní kompetence žáků. Někteří učitelé využívají svých teoretických i praktických zkušeností při úpravách skladeb pro konkrétní nástrojová obsazení a tím efektivně zvyšují kvalitu výuky.

Pouze sporadicky byl v hospitovaných hodinách vytvářen prostor pro sebehodnocení žáků, učitelé zpravidla závěr individuální výuky omezili jen na shrnutí probraného učiva, případně na vlastní zhodnocení výkonu žáka. Prostor ke zlepšení má škola také ve vedení žáků k samostatnosti při přemýšlení a diskutování o hře prováděných skladeb a ve společné reflexi proběhlé hodiny.

Výuka ve VO je zaměřena na celkový rozvoj osobnosti žáka a jeho výtvarných dispozic. Prohlubuje jeho schopnost empatie, estetické citění, představivost a zejména tvořivost. Umožňuje žákovi reagovat uměleckými prostředky na vnímání okolního světa a vyjadřovat se pomocí výtvarného jazyka. V průběhu vzdělávání si žáci osvojují osvědčené i méně tradiční výtvarné techniky. V rámci plošné tvorby se učí kreslit, malovat a tvořit grafické tisky. Setkávají se také s dalšími technikami, jako je koláž, frotáž aj. Zabývají se i prostorovou tvorbou, kde se uplatňuje role tvarů, plastických kontrastů a rozdílných materiálových kvalit. Volná tvorba žákům umožňuje výtvarné experimentování, modelování, drobnou sochařskou práci a práci s keramikou. Setkají se s počítačovou grafikou a dalšími proudy současného vizuálního umění. Všemi předměty pak prostupuje výtvarná kultura poskytující žákům postupně potřebný přehled.

Hospitovaná výuka v této oblasti vykazovala značnou kvalitu. Ve všech hodinách vládla příjemná atmosféra. Vyučující žákům vždy srozumitelně vysvětlili cíle vyučovacích hodin vycházející ze ŠVP. Motivovali žáky řízeným rozhovorem, vyprávěním s ilustracemi, ukázkami prací nebo pomáhali žákům vybírat a zvládat příslušnou výtvarnou techniku. Podle potřeby jim přispívali radou, ponechávali jim ale i dostatečný prostor pro uplatnění jejich vlastní fantazie. Všichni žáci pracovali se značným zaujetím. Na vyučující se obraceli s důvěrou a bez obav. Zjevně prožívali radost z tvorby a uspokojení z výsledků práce. Vedení byli k sebehodnocení. V závěru hodin bylo zařazeno společné vrstevnické hodnocení. Vzhledem k různým časovým možnostem jednotlivých žáků bylo složení některých skupin věkově rozrůzněné, což vyučující správně zohledňovali individuálním přístupem.

Ve výuce LDO dominovala pozitivní atmosféra a spontaneita, kterou vyučující svým klidným a inspirativním přístupem vytvářela. Žáci byli vedeni systematicky s důrazem na rozvoj představivosti, vyjadřovací schopnosti a vlastní kreativitu. Aktivně se zapojovali do činností, pracovali na jednoduchých hereckých etudách a následně na nastudování drobného dramatického útvaru s dostatečným prostorem pro vlastní improvizaci. Vyučující vhodně sledovala dynamiku skupiny a včas zařadila odpovídající pohybové aktivity. Žáci se dokázali vzájemně respektovat, pomáhat si a vzájemně a s prožitkem realizovat výsledný dramatický tvar. Byla patrná systematická a soustavná práce vyučující na prolnutí poznatků a návyků z oblasti vnímání i interpretace literárního textu. Vyučující během lekce směřovala vhodně zvolené aktivity k naplnění cíle hodiny nenásilnými prostředky a ponechala žákům dostatek prostoru pro sebehodnocení i hodnocení vrstevnické. Pozitivním rysem výuky je odpovídající důraz kladený na rozvoj mluvních a řečových dovedností.

Výuka TO je všestranně zaměřena na plnou škálu vyučovaných předmětů, od přípravné taneční výchovy přes taneční průpravu, současný a lidový tanec až k tanci klasickému. Výsledky práce jsou prezentovány při veřejných vystoupeních. Hospitovaná výuka měla promyšlenou strukturu, efektivně se střídaly dynamické a relaxační taneční sekvence, zařazena byla také taneční gymnastika. Žáci byli velmi dobře slovně vedeni, a to přiměřeně k jejich věku při zachování srozumitelnosti, často už s plným uplatněním taneční terminologie. Vhodně byla využívána spontaneita žáků.

Žáci byli důsledně a okamžitě opravováni, případně jim byla poskytována potřebná pomoc; prakticky neustále bylo zařazováno instruktážní předvedení požadovaných prvků a vazeb ze strany vyučujících. V jednotlivých vyučovaných hodinách byli žáci vždy plně soustředěni na plnění základních, vesměs zřetelně a srozumitelně formulovaných cílů, včetně důkladného rozcvičení v úvodních částech hodin a optimálního zařazení relaxačních částí (s ohledem na pitný režim a nutný odpočinek).

V naprosté většině hospitovaných hodin byla výuka vedena s příslušným odborným přístupem a v pozitivní atmosféře.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků škola průběžně sleduje při hospitacích, postupových nebo absolventských zkouškách, při veřejných vystoupeních, třídních koncertech a při dalších akcích. Znalosti probrané látky z oblasti hudební teorie jsou také ověřovány formou testů. Ředitelka pravidelně získává informace na pedagogických radách, v případě potřeby i od jednotlivých vyučujících. Registruje také úspěšnost žáků v uměleckých soutěžích. Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání a o dění ve škole dostatečně informováni. V případě, že některému žákovi hrozí školní neúspěch, jedná škola s rodiči i s žákem, přistoupí k individualizaci jeho učebního plánu, případně převede žáka ke studiu jiného nástroje nebo k jinému učiteli. Tato praxe je dostatečně účinná, předčasně školu opouští jen minimum žáků, většinou z důvodu nárůstu povinností po jejich přechodu na střední školy. V době distančního vzdělávání škola hodnotila výsledky vzdělávání žáků převážně velmi pozitivně. Nevyskytl se žádný žák, který by nepostoupil do vyššího ročníku, téměř 94 % ze všech hodnocených žáků prospělo s vyznamenáním.

Škola se v minulých školních rocích aktivně zapojovala do soutěží základních uměleckých škol, které jsou pozitivní motivací žáků pro dosahování výborných výsledků ve vzdělávání. V důsledku hygienických opatření v souvislosti s pandemií nemoci Covid 19 škola ve školním roce 2019/2020 zorganizovala pouze školní kolo soutěže ZUŠ, další soutěže ve školním roce 2020/2021 již neprobíhaly. Zpravidla před významnou veřejnou prezentací pořádají školní soubory víkendová soustředění, která napomáhají k upevnění získaných znalostí a dovedností.

Ve škole působí řada instrumentálních, pěveckých a tanečních souborů, které se účelně zaměřují především na účinkování na třídních a školních koncertech. Účinnost rozvoje kompetencí vytyčených ve ŠVP žáci prokazují při dalších veřejných vystoupeních a kulturních akcích, které přispívají k obohacení kulturního života města a okolí. Škola při organizaci kulturních akcí spolupracuje se zřizovatelem, školami, Spolkem rodičů a přátel ZUŠ Rakovník, zákonnými zástupci žáků a kulturními institucemi v Rakovníku. Účastní se kulturních vystoupení, která jsou v regionu pořádána, nebo organizuje výchovné koncerty pro mateřské a základní školy. Žáci školy pravidelně vystupují také v rámci přehlídky ZUŠ Open. V období distanční výuky a při zachování protiepidemických opatření všechny obory uskutečnily několik online koncertů, výtvarných výstav, prezentací nebo

soutěží. VO úspěšně přispívá k výzdobě prostor školy. Dobré výsledky má škola při přípravě zájemců o studium na vyšších stupních škol s uměleckým zaměřením. Většina uchazečů bývá každoročně v přijímacích řízeních úspěšná.

Škola rozvíjí sociální a osobnostní kompetence žáků i dalšími činnostmi, např. vzájemnou spoluprací na tvorbě mezioborových projektů. Pozitivní výsledky má škola také v oblasti výchovného působení. Dosud nebyl zaznamenán výskyt rizikového chování.

Závěry

Vývoj školy

- Škola přešla na elektronické vedení školní dokumentace, čímž zvýšila efektivitu jejího využívání a uplatňování při vzdělávání.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti byly odstraněny.

Silné stránky

- Výborná kvalita výuky ve výtvarném oboru.
- Účinné rozvíjení sociálních a osobnostních kompetencí žáků ve výuce sborového zpěvu, souborové a orchestrální hry.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Chybějící sebehodnocení a společné závěrečné hodnocení v hodinách individuální výuky hudebního oboru.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zajistit optimální podmínky pro výuku orchestrální hry.
- Vytvářet prostor pro sebehodnocení a společné závěrečné hodnocení žáků v hodinách individuální výuky hudebního oboru.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.s@csic.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina čj. OŠMS/5854/2001 vydaná s účinností od 1. října 2001 vč. Přílohy ke zřizovací listině – Vymezení majetku ve vlastnictví Středočeského kraje, který se předává do správy škole ke dni 1. října 2001
2. Jmenování ředitelkou příspěvkové organizace Základní umělecká škola, Rakovník, Okružní 2331, s účinností od 1. srpna 2012 na období 6 let do 31. července 2018, čj. 045676/2012KUSK, dne 25. června 2012
3. Školní matrika vedená k termínu inspekce

4. Školní řád s platností od 1. října 2020
5. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy, Rakovník, Okružní 2331 ve znění úprav z 30. června 2019
6. Koncepční záměr ředitelky školy na období 2019 – 2023 platný od 5. října 2019
7. Rozvrhy vyučovacích hodin pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku ve školním roce 2021/2022
8. Třídní knihy v elektronické podobě pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku vedené ve školním roce 2021/2022
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školních rocích 2020/2021, 2021/2022
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2021/2022
11. Záznamy z hospitací ve školním roce 2020/2021
12. Dokumentace přijímání uchazečů ke vzdělávání pro školní rok 2021/2022
13. Protokoly o postupových, ročníkových a závěrečných zkouškách ve školním roce 2020/2021
14. Osobní spisy pedagogických pracovníků včetně dokladů o dosaženém vzdělání
15. Záznamy z pedagogické rady ze školních roků 2020/2021 a 2021/2022
16. Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2020/2021 z 30. září 2021
17. Webové stránky školy www.zusrakovnik.cz
18. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-830/14-S, vydaná 18. června 2014
19. Hospodářská dokumentace školy (Účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2020 a k 30. 9. 2021, Hlavní kniha – rok 2020)
20. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 9. listopadu 2021
21. Smlouva o nájmu nebytových prostor OSM – 79/2006 uzavřená s městem Rakovník 27. 3. 2006 vč. dodatků, Smlouva o pronájmu školních prostor uzavřená s obcí Šanov s platností od 1. 9. 2018
22. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků (Směrnice ředitelky školy k zajištění BOZ dětí a žáků účinná od 4. ledna 2021, Doklady o proškolení zaměstnanců v oblasti BOZP a PO, Doklad o proškolení v oblasti první pomoci, Vnitřní řády učeben)
23. Kniha úrazů vedená od 1. 9. 2012

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je

**inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce
a v informačním systému InspIS PORTÁL.**

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Šimek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Karel Šimek v.r.

Mgr. Petr Jiroš, školní inspektor

Petr Jiroš v.r.

Mgr. Iveta Königsmarková, odbornice na
základní umělecké vzdělávání

Iveta Königsmarková v.r.

Ing. Tereza Vlčková, odbornice na
základní umělecké vzdělávání

Tereza Vlčková v.r.

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

Dana Drlíková v.r.

V Praze 7. prosince 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Libuše Podaná,
ředitelka školy

Libuše Podaná v.r.

V Rakovníku 14. prosince 2021